

Cannabisprodukter – monitorering af brugen

1. kvartal 2019

I denne monitorering er tallene for antal borgere med receptindløsninger på magistrelt fremstillede cannabisprodukter underestimerede. Det samme gælder antal recepter for denne gruppe. Det skyldes, at der i opgørelserne ved en fejl ikke har været medtaget al salg af de magistrelle cannabisprodukter.

Brug af cannabisprodukter siden starten af forsøgsordningen med medicinsk cannabis

Som led i implementering af den 4-årige forsøgsordning med medicinsk cannabis, som trådte i kraft pr. 1. januar 2018, igangsættes løbende monitorering af forsøgsordningen på baggrund af data fra Sundheds- og Ældreministeriets styrelser¹ (1,2,3,4,5,6).

I denne kvartalsvise monitorering belyser Sundhedsdatastyrelsen udbredelsen af forbrug og anvendelse af cannabisprodukter. Ved cannabisprodukter forstås dels cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis, dels magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis, godkendte lægemidler indeholdende cannabis samt lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis.

På baggrund af indberetninger om salgsoplysninger til Lægemiddelstatistikregisteret², gives i denne monitorering et overblik over udbredelsen af salget af cannabisprodukter til og med 1. kvartal 2019.

Hovedresultaterne viser:

- › I alle regioner sælges cannabisprodukter overvejende via receptsalg i primærsektoren.
- › Siden forsøgsordningens start er der indløst 9.490 recepter på cannabisprodukter til 2.988 borgere.
- › I 1. kvartal 2019 er der indløst 2.707 recepter på cannabisprodukter til 1.570 borgere.
- › I 1. kvartal 2019 er der indløst 1.765 recepter på cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis til 1.007 borgere.
- › I 1. kvartal 2019 har Region Sjælland det højeste mængdesalg af cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis.
- › I 1. kvartal 2019 har Region Hovedstaden det højeste mængdesalg af magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis.
- › Det er flest borgere i aldersgruppen 42-64 år, der har indløst recept på cannabisprodukter og ligeledes, når der kun ses på cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis.
- › Flest borgere har indløst første recept på cannabisprodukter, der er udskrevet af en speciallæge.
- › Cannabisprodukterne i forsøgsordningen med medicinsk cannabis er primært givet 'mod neuropatiske smerter' (nervesmerter).

¹ Jf. L57 Forslag til lov om forsøgsordning med medicinsk cannabis, bemærkninger til lovforslaget pkt. 2.8, http://www.ft.dk/ripdf/samling/20171/lovforslag/L57/20171_L57_som_fremsat.pdf.

² Lægemiddelstatistikregisteret indeholder bl.a. oplysninger om salg af cannabisprodukter via danske apoteker i primær- og sygehussektor.

Udbredelsen af cannabisprodukter i primær- og sygehussektor

Receptsalg i primærsektoren driver mængdesalg

Mængdesalget af cannabisprodukter er opgjort for hhv. primær- og sygehussektor i mg aktivt stof på baggrund af beregning ud fra produkternes styrke, for at kunne sammenligne mængdesalget på tværs af regioner. Mængdesalget er fordelt på regioner og cannabisprodukt³, herunder:

- Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis,
- Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis⁴,
- Godkendte lægemidler indeholdende cannabis
- Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis⁴.

Det totale mængdesalg af cannabisprodukter er fortsat drevet af receptsalg i primærsektoren. Godt et år efter igangsættelsen af forsøgsordningen med medicinsk cannabis kan ca. 95 pct. af det totale mængdesalg af cannabisprodukter henføres til primærsektoren, hvor der i alt er solgt 17,3 kg aktivt stof, uanset type af cannabisprodukt. Mængdesalget af cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis udgør 6,4 kg aktivt stof (urtete: 3,9 kg; oral opløsning: 2,4 kg). Af den totale solgte mængde er 37 pct. svarende til 2,4 kg aktivt stof solgt i 1. kvartal 2019. Det samlede mængdesalg af cannabisprodukter i sygehussektoren er 1,0 kg aktivt stof.

I 1. kvartal 2019 er der i primærsektoren mængdemæssigt igen solgt næsten lige meget af magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis (45 pct.) og cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis (46 pct.). Andelen af mængdesalget af godkendte lægemidler indeholdende cannabis udgør 8 pct., mens lægemidler på udleveringstilladelse udgør mindre end 1 pct. af mængdesalget (data ikke vist).

Tabel 1 viser salget af de enkelte cannabisprodukter opgjort i mg aktivt stof pr. 1.000 indbyggere i primærsektoren. Helt overordnede set er der i alle fem regioner et salg af cannabisprodukter.

I 1. kvartal 2019 har Region Sjælland igen det højeste mængdesalg af cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis efterfulgt af Region Hovedstaden. Der er i alle regioner en stigning i salget fra 4. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019 med undtagelse af Region Midtjylland, hvor mængdesalget er uændret, jf. Tabel 1.

³ En oversigt over hvilke cannabisprodukter, der indgår i de respektive produkttyper kan findes af [Afgrænsning](#)

⁴ For produkttyperne 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis' og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis' gælder det, at specifikke varenumre er oprettet henover perioden januar 2017 til og med december 2018. Der må forventes en vis periode for implementering af korrekt indberetning på et nyt tildelt varenummer, og produkter kan ligeledes have været solgt før tildeling af et specifikt varenummer. Et eventuelt salg før ibrugtagning af specifikke oprettede varenumre er dog ikke muligt at se af de indberettede oplysninger til Lægemiddelstatistikregisteret.

Region Hovedstaden har efterfulgt af Region Midtjylland det største mængdesalg af magistrelt fremstillet lægemidler indeholdende cannabis i 1. kvartal 2019. I alle regioner med undtagelse af Region Nordjylland er der en stigning i salget fra 4. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019. Forbruget vil formentlig fortsætte med at stige lidt endnu alene på den baggrund, at en stigning må forventes for produkter, der initialt får registreret forbruget på et samlevarenummer og, som overgår til et selvstændigt varenummer.

Tabel 1 Mængdesalg opgjort i mg aktivt stof pr. 1.000 indbyggere i primærsektoren fordelt på cannabisprodukt og region for perioden 1. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019.

Cannabisprodukt**	Region	År og kvartal					Hele år*
		2018-1	2018-2	2018-3	2018-4	2019-1	2018
Forsøgsordning	Hovedstaden	99,2	171,7	227,8	439,6	601,8	938,3
	Midtjylland	39,9	96,4	90,1	167,7	167,6	394,1
	Nordjylland	44,7	85,6	77,6	139,6	189,3	347,5
	Sjælland	110,1	258,9	339,9	571,1	738,0	1.279,9
	Syddanmark	62,7	84,9	109,4	157,2	252,9	414,2
Magistrel	Hovedstaden	293,1	367,3	367,4	471,1	583,0	1.498,9
	Midtjylland	91,3	98,4	145,9	271,2	458,6	606,7
	Nordjylland	24,9	36,4	30,6	89,9	46,4	181,8
	Sjælland	292,9	319,5	390,2	338,9	344,4	1.341,5
	Syddanmark	51,3	113,6	85,7	158,5	285,5	409,1
Godkendt	Hovedstaden	70,2	68,5	49,6	48,8	55,2	237,1
	Midtjylland	41,6	62,9	60,6	55,8	60,2	220,9
	Nordjylland	124,5	87,4	95,3	103,3	103,2	410,4
	Sjælland	59,8	82,2	52,3	65,4	41,0	259,7
	Syddanmark	124,0	112,5	139,3	139,3	132,6	515,0
Udleveringstilladelse	Hovedstaden	2,4	4,0	5,4	5,3	5,5	17,2
	Midtjylland	2,7	4,1	2,5	2,5	3,0	11,9
	Nordjylland	1,8	1,5	3,1	.	2,3	6,4
	Sjælland	5,9	8,6	5,4	7,7	8,2	27,7
	Syddanmark	1,5	0,4	0,2	.	2,5	2,1

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til og med marts 2019).

Note: *I denne kolonne er mængden beregnet i mg stof pr. 1.000 indbyggere for et helt år.

** For læsevenlighedens skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'. For yderligere specifikation henvises til [Afgrænsning](#).

Mængdesalget af de enkelte produkttyper er opgjort i mg aktivt stof pr. 1.000 indbyggere på baggrund af beregning ud fra produkternes styrke, for at kunne sammenligne mængdesalget på tværs af regioner.

'.' angiver, at der ikke er noget salg af medicinsk cannabis.

Godkendte lægemidler indeholdende cannabis sælges primært i Region Syddanmark, hvor der dog er et mindre fald fra 4. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019. I alle regioner er der tale om små ændringer i udviklingen af salget fra 4. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019, jf. Tabel 1.

Lægemedler på udleveringstilladelse indeholdende medicinsk cannabis fremgår med det laveste mængdesalg i primærsektoren, og også her er der små ændringer fra 4. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019, jf. Tabel 1.

Tabel 2 viser en tilsvarende tabel for sygehussektoren. På sygehuse har der siden forsøgsordningens start været anvendt cannabisprodukter i alle regioner bortset fra Region Sjælland.

Tabel 2 Mængdesalg opgjort i mg aktivt stof pr. 1.000 indbyggere i sygehussektoren fordelt på cannabisprodukt og region for perioden 1. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019.

Cannabisprodukt**	Region	År og kvartal					År*
		2018-1	2018-2	2018-3	2018-4	2019-1	2018
Forsøgsordning	Hovedstaden	0,8	.	.	0,5	.	1,3
	Midtjylland	.	0,5	0,5	.	.	1,1
	Nordjylland
	Sjælland
	Syddanmark	.	.	1,2	.	.	1,2
Magistrel	Hovedstaden	65,1	84,4	71,2	128,8	178,6	349,3
	Midtjylland	0,2	0,2
	Nordjylland	.	.	1,7	.	0,4	1,7
	Sjælland
	Syddanmark	6,1	1,2	0,4	1,1	1,0	8,8
Godkendt	Hovedstaden	.	0,9	.	.	.	0,9
	Midtjylland
	Nordjylland
	Sjælland
	Syddanmark	1,3	1,3	.	1,3	.	3,8
Udleveringstilladelse	Hovedstaden	0,2	2,5	3,3	2,1	3,4	8,1
	Midtjylland	.	0,1	0,1	.	0,2	0,2
	Nordjylland
	Sjælland
	Syddanmark	0,1	0,1	0,1	0,1	.	0,5

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til og med marts 2019).

Note: * I denne kolonne er mængden beregnet i mg stof pr. 1.000 indbyggere for et helt år.

** For læsevenlighedens skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemedler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'. For yderligere specifikation henvises til [Afgrænsning](#).

Mængdesalget af de enkelte produkttyper er opgjort i mg aktivt stof pr. 1.000 indbyggere på baggrund af beregning ud fra produkternes styrke, for at kunne sammenligne mængdesalget på tværs af regioner.

'.' angiver, at der ikke er noget salg af medicinsk cannabis.

I 1. kvartal 2019 har der ikke været noget salg af cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen, jf. Tabel 2⁵

Cannabisprodukter købes primært af voksne over 42

Tabel 3 viser antallet af unikke borgere, der siden starten af forsøgsordningen med medicinsk cannabis har indløst recept på cannabisprodukter, og antallet af indløste recepter fordelt på type af cannabisprodukt⁶. Borgere kan have indløst recept på flere af de i tabellen nævnte cannabisprodukter, hvorved de vil tælle med flere gange i tabellen.

I 1. kvartal 2019 er der flere borgere (1.007) end 4. kvartal 2018 (765) med receptindløsninger på cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis, jf. Tabel 3. Knap 2/3 af de borgere, der indløser recept på cannabisprodukter i 1. kvartal 2019, indløser dermed recept på et cannabisprodukt omfattet af forsøgsordningen. Antal brugere af de øvrige produkttyper har ligget nogenlunde stabilt over de seneste kvartaler.

Tabel 3 Antal borgere og indløste recepter på cannabisprodukter fordelt på type af produkt for perioden 1. kvartal 2018 til 1.kvartal 2019.

	Cannabisprodukt*	År og kvartal					År	Hele perioden
		2018- 1	2018- 2	2018- 3	2018- 4	2019-1		
Antal personer	Forsøgsordning	225	323	397	765	1.007	1.211	1.742
	Magistrel	366	453	460	453	428	951	1.086
	Godkendt	143	133	133	128	132	259	292
	Udleveringstilladelse	24	25	25	23	31	40	49
	Cannabisprodukter, i alt **	741	913	995	1.336	1.570	2.321	2.988
Antal recepter	Forsøgsordning	407	585	630	1.329	1.765	2.951	4.716
	Magistrel	588	735	737	780	692	2.840	3.532
	Godkendt	210	200	188	194	185	792	977
	Udleveringstilladelse	46	56	51	47	65	200	265
	Cannabisprodukter, i alt **	1.251	1.576	1.606	2.350	2.707	6.783	9.490

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til og med marts 2019).

Note: Nogle borgere har indløst recepter på flere cannabisprodukter. Herudover er der borgere, som har indløst flere recepter på samme cannabisprodukt. Derfor må antal borgere ikke summeres for forskellige kvartaler. Et samlet antal brugere er angivet under kolonnen 'Hele perioden', ligesom der også er angivet antal brugere for et år under kolonnen 'År'.

* For læsevenligheds skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'. For yderligere specifikation henvises til [Afgrænsning](#).

**Optælling af antal borgere, der har indløst recept på mindst én type produkt indeholdende cannabisprodukt.

⁵ Godt 1/3 af mængdesalget af alle cannabisprodukter solgt i sygehussektoren er siden forsøgsordningens start solgt til afdelinger på privatsygehuse i Region Hovedstaden, Region Nordjylland og Region Syddanmark. Efter implementering af forsøgsordningen med medicinsk cannabis er cannabisprodukterne omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis udelukkende solgt til private sygehuse i 1. og 3. kvartal 2018.

⁶ Recepter kan være udskrevet af sygehuslæger men indgår, grundet indløsning på et primært apotek, som en del af primærsektoren.

Som tidligere nævnt er der i 1. kvartal 2019 mængdemæssigt solgt næsten lige meget af magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis (45 pct.) og cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen (46 pct.) i primærsektoren. Ved at sammenholde denne information med antal indløste recepter for produkttyperne, jf. Tabel 3, tyder det på, at den gennemsnitlige mængde solgt pr. recept er lavere ved cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen end for magistrelt fremstillede produkter. Ydermere er der mere end dobbelt så mange, der indløser recept på forsøgsordningens produkter end magistrelt fremstillede lægemidler.

Ses der på hele perioden, uden opdeling i kvartaler, er der siden forsøgsordningens start indløst i alt 9.490 recepter på cannabisprodukter til 2.988 unikke borgere⁷, jf. Tabel 3. Næsten halvdelen af disse recepter svarende til 4.716 recepter er indløst på cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis til 1.742 unikke borgere. Der er lidt flere recepter på urtete-produkter (2.437 recepter) end orale opløsninger omfattet af forsøgsordningen (data ikke vist).

Det er borgere i alderen 42-64 år, der primært indløser recept på cannabisprodukter efterfulgt af de 65+-årige. Dette gør sig ligeledes gældende, når der ses på de enkelte typer af cannabisprodukter med undtagelse af magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis, hvor der er næsten lige mange borgere blandt de 42-64- og 65+-årige, jf. Tabel 4.

Tabel 4 Antal borgere og indløste recepter på cannabisprodukter fordelt på aldersgrupper og type af cannabisprodukt for perioden 1. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019.

Aldersgruppe	Cannabisprodukt*	Antal borgere	Antal recepter
Børn 0-17 år	Forsøgsordning	5	8
	Godkendt	<5	<5
Voksne, yngre 18-41 år	Forsøgsordning	273	772
	Magistrel	110	310
	Godkendt	38	137
	Udleveringstilladelse	<5	42
Voksne, ældre 42-64 år	Forsøgsordning	803	2.343
	Magistrel	496	1.712
	Godkendt	183	595
	Udleveringstilladelse	23	124
Ældre, 65+ år	Forsøgsordning	670	1.593
	Magistrel	491	1.510
	Godkendt	73	243
	Udleveringstilladelse	23	99

⁷ Nogle borgere har indløst recepter på flere cannabisprodukter. Disse borgere er kun talt med én gang i opgørelsen.

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til og med marts 2019).

Note: Nogle borgere har indløst recepter på flere cannabisprodukter. Herudover er der borgere, som har indløst flere recepter på samme cannabisprodukt.

Alder er tildelt ud fra første recept på et hvilket som helst medicinsk cannabis produkt i løbet af et år.

* For læsevenlighedens skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'. For yderligere specifikation henvises til [Afgørelser](#).

Halvdelen af recepterne er indløst af de 42-64-årige, mens 36 pct. af recepterne er indløst af borgere over 64 år. Enkelte 0-17-årige får forsøgsordningens cannabisprodukter og magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis. I Tabel 4 kan borgere i én aldersgruppe godt have indløst recept på flere forskellige typer af cannabisprodukter.

Siden forsøgsordningen trådte i kraft har flere kvinder (63 pct.) end mænd indløst recept på cannabisprodukter. Denne kønsfordeling gælder ligeledes for indløste recepter på cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis (data ikke vist).

Flest borgere får første recept på et cannabisprodukt fra speciallæge

Sundhedsdatastyrelsen har set på hvilken lægetype⁸, der har udskrevet borgeres første recept på et cannabisprodukt. Helt generelt udskriver speciallæger første recept til næsten halvdelen (48 pct.) af alle nye brugere. Sygehuslæger udskriver første recept til 21 pct. af de nye brugere, mens de alment praktiserende læger udskriver første recept til 12 pct. af de nye brugere⁹ (data ikke vist). Her er der ikke set på hvilket cannabisprodukt, lægerne har udskrevet recept på.

Tabel 5 viser hvilken lægetype, der opstarter borgere i behandling med cannabisprodukter. Godt halvdelen af borgerne, der opstarter behandling under forsøgsordningen med medicinsk cannabis, får første recept af en speciallæge (58 pct.). Knap halvdelen af borgerne, der opstarter behandling med magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis får første recept fra speciallæge (46 pct.). Godkendte lægemidler indeholdende cannabis opstartes stort set kun af sygehuslægerne (98 pct.). Det er også sygehuslægerne, der hyppigst opstarter nye brugere af lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis (77 pct.).

I tabellen ses desuden, at speciallæger stort set kun opstarter borgere i behandling med cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis samt magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis. Alment praktiserende læger og sygehuslæger opstarter borgere i behandling med alle cannabisprodukter.

⁸ Lægetyperne er klassificeret overordnet i grupper ud fra det hovedspeciale, der er tilknyttet praksis (ydernummer) i Yderregisteret. Sygehuslæger er klassificeret i en egen gruppe.

⁹ De resterende 19 pct. af borgerne får udskrevet første recept fra lægetypen 'Andet, inkl. læge uden ydernummer', hvilket dækker over 'Erstatningskode', 'Fiktive' og 'Øvrigt/ukendt' i Yderregisteret. Se tabel 8 i [Afgørelser](#).

Tabel 5 Antal borgere med første receptindløsning på medicinsk cannabis fordelt på lægetype og produkttype for perioden 1. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019.

Lægetype*	Cannabisprodukt**	Antal borgere
Speciallæge	Forsøgsordning	1.009
	Magistrel	448
	Godkendt	<5
	Udleveringstilladelse	.
Sygehuslæge	Forsøgsordning	167
	Magistrel	229
	Godkendt	176
	Udleveringstilladelse	26
Alment praktiserende læge	Forsøgsordning	215
	Magistrel	128
	Godkendt	<5
	Udleveringstilladelse	6
Andet, inkl. læge uden ydernummer	Forsøgsordning	352
	Magistrel	180
	Godkendt	.
	Udleveringstilladelse	<5

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til og med marts 2019) og Yderregistret (opdateringsdato 30. april 2019).

Note: '.' angiver, at ingen nye borgere har indløst først recept på cannabis produktet udskrevet af den pågældende lægetype. Samme borger kan godt optræde under flere forskellige lægetyper eller cannabisprodukter med første recept.

*Lægetyperne er klassificeret overordnet i grupper ud fra det hovedspeciale, der er tilknyttet praksis i Yderregisteret. Sygehuslæger er klassificeret i en egen gruppe. De enkelte specialetyper i hver lægetype kan findes i [Afgrensning](#).

** For læsevenlighedens skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'. For yderligere specifikation henvises til [Afgrensning](#).

Læger i alle regioner udskriver cannabisprodukter

Læger i alle regioner udskriver recepter på cannabisprodukter. Dette fremgår af Tabel 6, der opsummerer antallet samt andelen af receptudstedere i hver region fordelt på cannabisprodukter siden forsøgsordningens start¹⁰. Herudover er der tilføjet en særskilt kolonne, hvor receptudstedere blot indgår, hvis de har udskrevet mindst én type cannabisprodukt. Da lægepraksis/sygehusafdelinger i regionerne ofte udskriver recepter på flere typer af cannabisprodukter, er der en difference i kolonnen 'I alt' og 'Mindst én produkttype'.

Andelen af unikke receptudstedere fordeler sig over hele landet. Ligesom i forrige monitorering (6) er der flest receptudstedere repræsenteret i Region Hovedstaden (41 pct.) og færrest i Re-

¹⁰ Tabellen er lavet på baggrund af unikke ydernumre og sygehusafdelingskoder. Sygehuslæger er koblet til den region, hvori sygehuset hører hjemme, ligesom ydernummerets placering bestemmer, hvilken region det henføres til. Ydernummer eller sygehusafdelingskode kan dække flere læger. Såfremt flere læger er tilknyttet samme praksis eller samme sygehusafdeling, vil de ofte have det samme ydernummer eller den samme sygehusafdelingskode.

gion Nordjylland (8 pct.), når der ses på lægepraksis/sygehusafdelinger, der udskriver cannabisprodukter uanset type af produkt. I de øvrige regioner udgør andelen af receptudstedere 16 pct. i Region Midtjylland, 19 pct. i Region Sjælland samt 16 pct. i Region Syddanmark.

Blandt de receptudstedere, der udskriver cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis (267), er 35 pct. (94) fra Region Hovedstaden, mens 11 pct. (29) er fra Region Nordjylland. For magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis, er knap halvdelen af alle receptudstedere fra Region Hovedstaden (50 pct.), mens 7 pct. er fra Region Nordjylland, jf. Tabel 6.

Tabel 6 Antal receptudstedere af cannabisprodukter fordelt på type af cannabisprodukt og regioner for perioden 1. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019.

Region	Cannabisprodukt***					Mindst én produkttype (%)*
	Forsøgsordning (%)*	Magistrel (%)*	Godkendt (%)*	Udleveringstilladelse (%)*	I alt**	
Hovedstaden	94 (35)	133 (49)	28 (35)	22 (42)	277	229 (41)
Midtjylland	43 (16)	36 (13)	11 (14)	8 (15)	98	89 (16)
Nordjylland	29 (11)	18 (7)	7 (9)	2 (4)	56	47 (8)
Sjælland	40 (15)	59 (22)	12 (15)	14 (26)	125	105 (19)
Syddanmark	61 (23)	27 (10)	21 (27)	7 (13)	116	92 (16)
Hovedtotal	267 (100)	273 (100)	79 (100)	53 (100)	672	562 (100)

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til og med marts 2019).

Note: *Andelen er beregnet i forhold total antal receptudstedere for hvert cannabisprodukt.

**Receptudstedere kan indgå flere gange i opgørelsen, hvis de udskriver recept på flere cannabisprodukter.

***For læsevenligheds skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'. For yderligere specifikation henvises til [Afgrænsning](#).

Receptudstedere uden kendt region er ikke medtaget i tabellen (3 pct.).

Helt generelt har Region Hovedstaden - i forhold til de øvrige regioner - flest receptudstedere, der udskriver cannabisprodukter. Region Hovedstaden har dog mere end 3 gange flere indbyggere i forhold til Region Nordjylland. I opgørelsen er der ikke sammenholdt med det totale antal af ydernumre i praksissektoren i hver af regionerne, ligesom der ikke er sammenholdt med antallet af sygehusafdelinger i de enkelte regioner.

Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis gives primært mod neuropatiske smerter

Indikationer¹¹, der er påført de indløste recepter på cannabisprodukter, er opgjort i Tabel 7 for perioden 1. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019. De tre hyppigst benyttede indikationer på indløste recepter på cannabisprodukter er 'Ingen indikation'¹² (61 pct.), 'Mod neuropatiske smerter-forsøgsordning' (20 pct.) og 'Ved multipel sklerose' (5 pct.), jf. Tabel 7.

Tabel 7 Antal indløste recepter fordelt på cannabisprodukter fordelt på indikation og type af produkt for perioden 1. kvartal 2018 til 1. kvartal 2019.

Indikationstekst*	Cannabisprodukt**			
	Forsøgsordning	Godkendt	Magistrel	Udleverings-tilladelse
Ingen indikation	1.990	312	3.518	236
Mod neuropatiske smerter- forsøgsordning	1.911	11	22	.
Ved multipel sklerose	22	476	.	.
Mod neuropatiske smerter ved cancer	276	<5	<5	.
Mod neuropatiske smerter	65	6	112	47
Mod neuropatiske smerter ved multipel sklerose	147	<5	<5	.
Mod spasticitet ved multipel sklerose	27	98	.	.
Mod kvalme og opkastning ved kemoterapi	111	7	<5	.
Mod neuropatiske smerter ved rygmarvsskade	80	<5	<5	.
Mod smerter	15	8	44	13
Mod spasticitet ved rygmarvsskade	25	16	.	.
Smertestillende	33	.	8	.
Mod stærke smerter	<5	.	20	.
Mod spasticitet	<5	17	.	.
Mod kvalme	<5	.	13	.
Mod bindevævssygdom	.	7	.	.
Mod muskelkramper	.	.	9	.
Mod spasmer	<5	<5	.	.
Ved trigeminusneuralgi	.	.	6	.
Mod Hortons hovedpine	.	<5	<5	.
Mod epilepsi	<5	.	.	.
Mod tics	.	<5	.	.
Appetitstimulerende	<5	.	.	.
Ved dissemineret sklerose	.	<5	.	.
Mod Parkinsons sygdom	.	.	<5	.
Mod cancer i hjernen	<5	.	.	.
Mod bivirkninger ved kemoterapi	<5	.	.	.

¹¹ Receptoplysninger vedrørende indikation indberettes til Lægemiddelstatistikregisteret i form af indikationskode. I de tilfælde, hvor der er benyttet fritekstindikation, indberettes denne tekst ikke til Lægemiddelstatistikregisteret.

¹² 'Ingen indikation' dækker dels recepter hvor der er benyttet en indikation i form af fritekst eller hvor angivelse af indikationen er manglende.

Indikationstekst*	Cannabisprodukt**			
	Forsøgs- ordning	Godkendt	Magistrel	Udleverings- tilladelse
Over for allergi	<5	.	.	.
Mod angst	.	<5	.	.
A- og D-vitamintilskud	<5	.	.	.
Mod dystoni	.	<5	.	.
Hovedtotal	4.716	1.112	3.765	297

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til og med marts 2019).

Note: '.' angiver, at ingen borgere har indløst recept på cannabisprodukter med den nævnte indikationstekst. 'Ingen indikation' dækker manglende eller indikation i form af fritekst, som ikke indberettes til Lægemiddelstatistikregisteret. I indberettet data er der to varianter af indikationsteksten 'Mod neuropatiske smerter' registreret under to forskellige indikationskoder. For at skelne brugen af de to indikationskoder, er teksten for den ene kode i denne Medicinforbrug - Monitorering omdøbt til 'Mod neuropatiske smerter – forsøgsordning'

* Vejledende specifikke cannabisindikationer, jf. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=196792>, er i tabellen fremhævet med grøn baggrund.

** For læsevenlighedens skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'. For yderligere specifikation henvises til Afgrænsning. Antal recepter <5 er angivet som '<5' for at indikere, at der er tale om små og usikre tal.

Den højeste andel af indløste recepter registreret med 'Ingen indikation', er recepter på magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis. Disse udgør 57 pct. af antallet af indløste recepter uden angivet indikation, hvilket er mindre end i forrige monitorering (6), hvor tallet var 67 pct. Faldet skyldes formentlig forsøgsordningen med elektronisk ordination af magistrelle lægemidler i Fælles Medicinkort (FMK), som trådte i kraft 1. januar 2019. Det forventes, at de magistrelt fremstillede lægemidler fremadrettet vil udgøre en væsentlig mindre andel af det samlede antal recepter uden angivet indikation. Alle magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis er med i denne forsøgsordning.

Det fremgår af Tabel 7, at der for cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis oftest angives den vejledende specifikke cannabisindikation¹³, 'mod neuropatiske smerter – forsøgsordning'¹⁴ (41 pct.). Siden forsøgsordningens start har 1.990 recepter svarende til 43 pct. haft indikation i form af fritekst eller helt manglet en indikation, selvom der i forbindelse med ordningen er oprettet nye indikationer at vælge imellem.

¹³ Vejledende specifikke cannabisindikationer, er 7 indikationer, som det af Lægemiddelstyrelsen er vurderet relevant at behandle med medicinsk cannabis ifølge 'Vejledning om lægers behandling af patienter med medicinsk cannabis omfattet af forsøgsordningen'. Disse indikationer har egne indikationskoder.

¹⁴ Sundhedsdatastyrelsen har i dette Medicinforbrug - Monitorering tilføjet ' - forsøgsordning' til indikationsnavnet for indikationskoden, da denne ellers kunne forveksles med en anden indikationskode ligeledes med navnet 'mod neuropatiske smerter'.

Afgrænsning

Denne MedicinForbrug – Monitorering er afgrænset til at omhandle de produkter, som til og med 1. kvartal 2019 var optaget i - og kunne ordineres til patienter omfattet af - forsøgsordningen med medicinsk cannabis. Inkluderet er desuden andre cannabisprodukter, som omfatter magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis, godkendte lægemidler indeholdende cannabis samt lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis. De specifikke produkter under hvert cannabisprodukt er listet nedenfor i Tabel 8.

Tabel 8 Cannabisprodukter

Cannabisprodukt*	Produktspecifikation
Forsøgsordning	➤ Bediol 'CannGros', urtete, 63+80 mg/g, pakningsstørrelse 5 g (N02BG10)
	➤ Bedrocan 'CannGros', urtete, 220 mg/g, pakningsstørrelse 5 g (N02BG10)
	➤ CBD DROPS 'STENOCARE', oral opløsning <2+25 mg/ml, pakningsstørrelse 40 ml (N02BG10)
	➤ 1:1 DROPS 'STENOCARE', oral opløsning 12,5+12,5 mg/ml, pakningsstørrelse 40 ml (N02BG10)
	➤ THC DROPS 'STENOCARE', oral opløsning 25+<2 mg/ml, pakningsstørrelse 40 ml (N02BG10)
	➤ Bedica 'CannGros', urtete, 140+<10 mg/g, pakningsstørrelse 5 g (N02BG10)
Godkendt	➤ Sativex, mundhulespray, opløsning, 27+25 mg/ml, pakningsstørrelse 3 x 10 ml (N02BG10)
Magistrel	➤ Dronabinol (THC), orale dråber, 25 mg/ml, pakningsstørrelse 3 ml. Denne findes også i 10 ml hhv. 30 ml. (A04AD10)
	➤ Dronabinol (THC), kapsler, 2,5 mg, pakningsstørrelse 60 stk. (A04AD10)
	➤ Dronabinol /cannabidiol (THC/CBD), kapsler, 2,5/5mg, pakningsstørrelse 50 stk. (N02BG10)
	➤ Cannabidiol (CBD), orale dråber, 10 mg/ml, pakningsstørrelse 10 ml. Denne findes også i 100 ml. (N03AX24)
	➤ Cannabidiol (CBD), orale dråber, 50 mg/ml, pakningsstørrelse 10 ml. Denne findes også i 30 ml. (N03AX24)
	➤ Cannabidiol (CBD), orale dråber, 100 mg/ml, pakningsstørrelse 30 ml. (N03AX24)
	➤ Cannabidiol (CBD), orale dråber, 300 mg/ml, pakningsstørrelse 30 ml. (N03AX24)
➤ Cannabidiol (CBD), tabletter, 10 mg, pakningsstørrelse 50 stk. (N03AX24)	
Udleveringstilladelse	➤ Marinol, kapsler, 2,5 mg, 60 stk. (A04AD10).
	➤ Nabilone, kapsler, 1 mg, 20 stk. (A04AD11).

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret.

Note *For læsevenligheds skyld er der for cannabisprodukterne anvendt følgende termer i tabellen: 'Forsøgsordning', 'Magistrel', 'Godkendt' og 'Udleveringstilladelse', som står for hhv.: 'Cannabisprodukter omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis', 'Magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis', 'Godkendte lægemidler indeholdende cannabis', og 'Lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis'.

I Tabel 1 og Tabel 2 er mængdesalget af cannabisprodukterne opgjort i mg aktivt stof pr. 1.000 indbyggere på baggrund af beregning ud fra produkternes styrke, for at kunne sammenligne mængdesalget på tværs af regioner. Eftersom cannabisprodukterne har varierende styrker, vil en opgørelse i antal solgte

pakninger ikke give mulighed for korrekt sammenlignelighed af mængdesalget på tværs af regioner. Cannabisprodukterne omfattet af forsøgsordningen med medicinsk cannabis har desuden ikke en tildelt defineret døgn dosis (DDD¹⁵) -værdi. For godkendte lægemidler indeholdende cannabis er den af WHO angivne DDD¹⁶ omregnet til mg aktivt stof, således at mængdesalget af denne produkttype ligeledes kan vises i Tabel 1 og Tabel 2.

For så vidt angår magistrelt fremstillede lægemidler indeholdende cannabis samt lægemidler på udleveringstilladelse indeholdende cannabis, skal det bemærkes, at specifikke varenumre til indberetning af salg er oprettet henover perioden januar 2017 til og med december 2018. Salget har forinden været indberettet på et samlevarenummer. Der må forventes en vis periode for implementering af korrekt indberetning på et nyt tildelt varenummer. Produkter kan ligeledes have været solgt før tildeling af et specifikt varenummer. Et eventuelt salg før ibrugtagning af specifikke oprettede varenumre er dog ikke muligt at se af de indberettede oplysninger til Lægemedelstatistikregisteret. Specifikke varenumre til brug for indberetning oprettes løbende af Sundhedsdatastyrelsen efter anmodning fra bl.a. apoteker, og forbrug kan kun monitoreres i det omfang, hvor de specifikke varenumre anvendes. Ydermere er fra 1. januar 2019 igangsat FMKs forsøgsordning om elektronisk ordination af magistrelle lægemidler, hvilket bl.a. forventes at øge sikkerheden for overførsel af korrekt data. Herudover forventes andelen af recepter uden indikation af falde væsentligt.

Fra sygehussektoren modtages indberetninger til Lægemedelstatistikregisteret vedrørende salg til både offentlige sygehuse samt til privatsygehuse. Indberetningen foregår alene på sygehusafdelingsniveau, og det er derfor ikke muligt at opgøre salget til antal personer i sygehussektoren.

Specialetyper, der indgår i de respektive lægetyper, er listet Tabel 9 nedenfor.

Tabel 9 Gruppering af specialetyper

Lægetype	Specialetyper fra Yderregistret
Speciallæge	'Anæstesiologi', 'Intern medicin', 'Neuromedicin', 'Psykiatri', 'Reumatologi (Fysiurgi)' og 'Ørelægehjælp' (privat praktiserende)
Sygehuslæge	Hospitalslæge
Alment praktiserende læge	'Almen lægegerning', 'Vagtlæger' (privat praktiserende) (undtagen Region Hovedstaden)
Andet, inkl. læge uden ydernummer	'Erstatningskode', 'Fiktive' og 'Øvrigt/ukendt'

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Yderregistret (opdateringsdato 30. april 2019).

¹⁵ DDD, Defineret Døgn Dosis. Defineres af WHO som den antagne gennemsnitlige vedligeholdelsesdosis pr dag for en voksen når lægemiddelstoffet benyttes på dets hovedindikation.

¹⁶ Den af WHO angive DDD for Sativex: N02BG10, delta-9-tetrahydrocannabinol (THC) 2.7 mg/cannabidiol (CBD) 2.5 mg, DDD = 8 UD (= sprays).

Referencer

- ¹ MedicinForbrug Indblik 2018: Medicinsk cannabis- udbredelse af forsøgsordningen i januar 2018. Sundhedsdatastyrelsen, 2018. <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/laegemidler/emnespecifikke-analyser/analyser-om-medicinsk-cannabis> (set: 23.05.19)
- ² MedicinForbrug Indblik 2018: Medicinsk cannabis- udbredelse af forsøgsordningen til og med februar 2018. Sundhedsdatastyrelsen, 2018. <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/laegemidler/emnespecifikke-analyser/analyser-om-medicinsk-cannabis> (set: 23.05.19)
- ³ MedicinForbrug Monitorering: Medicinsk cannabis- monitorering af brugen 1. kvartal 2018. Sundhedsdatastyrelsen, 2018. <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/laegemidler/emnespecifikke-analyser/analyser-om-medicinsk-cannabis> (set: 23.05.19)
- ⁴ MedicinForbrug Monitorering: Medicinsk cannabis- monitorering af brugen 2. kvartal 2018. Sundhedsdatastyrelsen, 2018. <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/laegemidler/emnespecifikke-analyser/analyser-om-medicinsk-cannabis> (set: 23.05.19)
- ⁵ MedicinForbrug Monitorering: Medicinsk cannabis- monitorering af brugen 3. kvartal 2018. Sundhedsdatastyrelsen, 2018. <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/laegemidler/emnespecifikke-analyser/analyser-om-medicinsk-cannabis> (set: 23.05.19)
- ⁶ MedicinForbrug Monitorering: Medicinsk cannabis- monitorering af brugen 4. kvartal 2018. Sundhedsdatastyrelsen, 2018. <https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/laegemidler/emnespecifikke-analyser/analyser-om-medicinsk-cannabis> (set: 23.05.19)

Udgiver	Sundhedsdatastyrelsen
Kontakt	medicindata@sundhedsdata.dk
Web-adresse	www.sundhedsdata.dk
Titel	MedicinForbrug - Monitorering Cannabisprodukter – monitorering af brugen 1. kvartal 2019
	Rapport kan frit refereres med tydelig kildeangivelse